

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Wągrowcu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: sędzia Katarzyna Szymczewska

Protokolant: Dominika Paszek

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2020 r. w Wągrowcu

na rozprawie

sprawy z powództwa R. J. (1)

przeciwko N. J.

o obniżenie alimentów

1. **Zasądza od powoda R. J. (1) na rzecz pozwanej N. J. obniżoną rentę alimentacyjną w kwocie 500 zł (pięćset złotych) miesięcznie**, począwszy od dnia 01.08.2019 r., płatną z góry do 15-tego dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat,

i to w miejsce renty alimentacyjnej ustalonej w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Wągrowcu w dniu 21.03.2014 r. w sprawie o sygn. III RC 312/13/1;

2. Oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3. Wyrokowi w pkt 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności;

4. Nie obciąża pozwanej kosztami procesu.

sędzia Katarzyna Szymczewska

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 22.07.2019 r. powód R. J. (1) reprezentowany przez pełnomocnika wniósł o obniżenie renty alimentacyjnej obciążającej go na rzecz córki N. J. z kwoty po 600 zł miesięcznie do kwoty po 200 zł miesięcznie począwszy od 01.08.2019 r.

W uzasadnieniu wskazano, że od czasu poprzedniego ustalenia wysokości alimentów od powoda na rzecz pozwanej, co miało miejsce w 2013 r., sytuacja materialno-bytowa R. J. (1) uległa znacznemu pogorszeniu. Powód ponownie wstąpił w związek małżeński i w (...) urodziło się jego kolejne dziecko – córka M. J., zaś miesięczny koszt zaspokojenia potrzeb powoda i jego rodziny, wskazanych szczegółowo w treści pozwu, wynosi około 6.042 zł. R. J. (1) wskazał nadto, że pracuje za granicą jako pracownik fizyczny uzyskując dochód w wysokości około 4.350 zł brutto miesięcznie oraz, że jego żona zatrudniona jest na 1/2 etatu na stanowisku sprzedawca/kasjer na Stacji (...) i otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 1.150 zł miesięcznie podnosząc, że dochody te nie pozwalają mu łożyć na rzecz córki alimentów w dotychczasowej wysokości, bez dużego uszczerbku dla siebie i swojej rodziny. Wreszcie powód podkreślił, że N. J. jest już pełnoletnia, a choć z posiadanych przez niego informacji wynika, że nadal uczy się, to jednak jest młoda i zdrowa, uzyskała zatem możliwość samodzielnego utrzymania się. Tym samym obniżenie jego obowiązku alimentacyjnego względem pozwanej do kwoty 200 zł miesięcznie jest zasadne.

W odpowiedzi na pozew N. J. wniosła o oddalenie powództwa w całości argumentując, że kontynuuje naukę w trybie stacjonarnym w Medycznym Studium Zawodowym w P., a ilość i częstotliwość zajęć nie pozostawia jej czasu na podjęcie pracy. Pozwana podniosła, że zamieszkuje z babcią pełniącą funkcję rodziny zastępczej dla niej z uwagi na ograniczoną władzę rodzicielską jej rodziców. Na ich wspólne dochody składają się renta babci w wysokości 1.256 zł i jej wynagrodzenie za pracę - 1.537,80 zł netto, a także alimenty dla pozwanej od ojca - 600 zł i od matki - 200 zł oraz pomoc na utrzymanie dziecka z (...) w wysokości 694 zł, podczas gdy na zaspokojenie ich potrzeb, wskazanych szczegółowo w treści odpowiedzi na pozew, niezbędna jest co miesiąc kwota około 4.300 zł. N. J. podniosła nadto, że pozwany nie wykazał w żaden sposób deklarowanej przez siebie wysokości wynagrodzenia za pracę jego i żony oraz nie podał czy pobiera na rzecz małoletniej córki świadczenie 500+ lub inne świadczenia społeczne lub z ZUS, a wysokość niektórych jego kosztów utrzymania sugeruje, że jego dochody są wyższe niż twierdzi. Pozwana wskazała też, że powód nie przedstawił dowodów potwierdzających wysokość wydatków na jego utrzymanie, z których część została w jej opinii zawyżona. Na koniec N. J. zaakcentowała, że powód nie utrzymuje z nią kontaktów i nie interesuje się jej życiem, a jego władza rodzicielska w stosunku do niej została ograniczona, skoro zaś nie wykonuje on bezpośredniej pieczy nad nią winien przyczynić się do zaspokojenia jej potrzeb łożąc alimenty, których dotychczasowa wysokość tj. 600 zł jest adekwatna do jej potrzeb.

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

N. J. ur. (...) jest córką R. J. (1) i K. J. (obecnie R.) pochodzącą z małżeństwa. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 14.06.2005 r. wydanym w sprawie o sygn. III Nsm 70/05 władza rodzicielska rodziców pozwanej została ograniczona poprzez umieszczenie N. J. w rodzinie zastępczej u M. i J. małż. K.. Wyrokiem z dnia 22.07.2010 r. wydanym w sprawie sygn. akt I C 49/10 Sąd Okręgowy w Poznaniu I Wydział Cywilny rozwiązał małżeństwo R. J. (1) i K. R., pozostawiając bez zmian dotychczasowe ograniczenie ich władzy rodzicielskiej względem N. J. oraz obciążając ich obojga obowiązkiem łożenia na jej rzecz alimentów. Wyrokiem z dnia 08.06.2011 r. wydanym w sprawie sygn. akt III RC 98/11 tut. Sąd podwyższył rentę alimentacyjną należną N. J. od jej matki K. R. do kwoty 300 zł miesięcznie, a ugodą zawartą przed tut. Sądem dnia 21.03.2014 r. w sprawie sygn. akt III RC 312/13 alimenty należne pozwanej od R. J. (1) podwyższone zostały do kwoty 600 zł miesięcznie.

okoliczności bezsporne, nadto dokumenty zebrane w aktach sprawy SR w Wągrowcu III Wydział Rodzinny i Nieletnich sygn. III Opm 25/05 i III RC 312/13

W tamtym czasie N. J. miała 14 lat i była uczennicą II klasy gimnazjum co wiązało się z koniecznością zakupu wyprawki szkolnej, w tym podręczników, a nadto ponoszenia opłat szkolnych oraz kosztów uczestnictwa małoletniej w wycieczkach szkolnych. Pozwana zamieszkiwała wspólnie z babcią J. K. i dziadkiem M. K., w mieszkaniu, na koszty utrzymania którego składały się: czynsz wraz z opłatami - 687 zł miesięcznie, koszty zużycia prądu – około 100 zł miesięcznie oraz abonament za TV i Internet – 114 zł miesięcznie. N. J. pozostawała pod opieką lekarza okulisty i ortopedy, z usług których korzystała co do zasady w ramach NFZ. Pozwana nosiła jednak okulary korekcyjne w których średnio raz na dwa lata konieczne było wymienianie soczewek, każdorazowo za kwotę 180 zł, a także używała wkładek ortopedycznych za kwotę 70 zł, które musiała wymieniać co 4 miesiące i przyjmowała leki na grzybicę paznokci za kwotę 120 zł miesięcznie. Na zakup środków higieny i czystości dla pozwanej niezbędna była kwota 50 zł miesięcznie. Nadto zaś rodzice zastępczy pozwanej ponosili koszty jej wyżywienia oraz zakupu odzieży i obuwia, przy czym J. K. utrzymywała się ze świadczenia rentowego w kwocie około 730 zł netto, a M. K. zatrudniony był w (...) Sp. z o.o. i w P. za wynagrodzeniem około 1.700 zł netto miesięcznie.

Co do sytuacji powoda w tamtym okresie, to dnia 06.07.2013 r. zawarł on związek małżeński z W. J.. Żona powoda nie pracowała i pozostawała na jego utrzymaniu. Sam R. J. (2) zatrudniony był natomiast na terenie Holandii jako pracownik fizyczny przy pracach sezonowych i z tego tytułu osiągał wynagrodzenie w kwocie około 800 € miesięcznie. Powód utrzymywał sporadyczne kontakty z córką. Matka pozwanej K. R. utrzymywała z córką regularne kontakty, jednak nie łożyła na jej rzecz alimentów, gdyż nie pracowała i pozostawała w domu gdzie zajmowała się dwójką małoletnich dzieci z kolejnego związku. Egzekucja świadczeń alimentacyjnych na rzecz N. J. od obojga jej rodziców

prowadzona była przez komornika, przy czym w tamtym okresie R. J. (2) nie posiadał względem córki zaległości alimentacyjnych.

dowód: dokumenty zebrane w aktach sprawy SR w Wągrowcu III Wydział Rodzinny i Nieletnich sygn. III Opm 25/05 i III RC 312/13

W chwili obecnej N. J. zamieszkuje tylko z babcią J. K., gdyż jej dziadek M. K. zmarł 30.06.2015 r. Lokal który wspólnie zajmują najmowany jest od ZGM w W., ma pow. 67 m² i miesięczny koszt jego utrzymania wynosi około 790 zł, w tym czynsz, media, ogrzewanie i wywóz odpadów komunalnych. Udział pozwanej w tym wydatku to kwota 395 zł miesięcznie. N. J. opłaca także abonament za TV, Internet i telefon w łącznej kwocie 50 zł miesięcznie. Koszt wyżywienia pozwanej to 300 zł miesięcznie, zaś na zakup odzieży i obuwia oraz środków higieny i czystości dla siebie potrzebuje ona 250 zł miesięcznie. W 2018 r. N. J. ukończyła liceum ogólnokształcące, nadal jednak uczy się w Medycznym Studium Zawodowym w P. na kierunku technik elektrokardiologii, przy czym aktualnie jest ona w trakcie nauki w 2 roku szkoły, a zajęcia odbywa w systemie dziennym, przeciętnie trwają ok. 6 godz. dziennie. Na zakup podręczników, innych potrzebnych pomocy naukowych oraz przyborów szkolnych pozwana przeznaczą 70 zł, zaś na zakup biletu miesięcznego na dojazd do P. – 160 zł miesięcznie. U pozwanej stwierdzono zespół policystycznych jajników i w związku z tym pozostaje ona pod stałą opieką poradni endokrynologiczno-ginekologicznej z usług której korzysta jednak w ramach NFZ, a nadto przyjmuje na stałe leki, których koszt wynosi 50 zł miesięcznie. W ramach rozrywki N. J. korzysta z basenu oraz wyjść ze znajomymi.

okoliczności przyznane przez powoda, nadto dowód: wydruk planu zajęć /k.32/, zaświadczenie /k. 33/, kopia potwierdzeń wpłat, faktur i rachunków /k. 38-46/, kopia dokumentacji medycznej /k. 47-50, 239-240/odpis świadectwa maturalnego /k. 181/, zeznania pozwanej N. J. /k. 176-177, 179-koperta, 253, 254-koperta/, świadka J. K. /k. 177, 179-koperta/

J. K. otrzymuje rentę rodzinną po zmarłym mężu w wysokości 1.256 zł netto miesięcznie, a nadto podejmuje pracę zarobkową w firmie (...) sp. z o.o. w P. na stanowisku sprzątaczkii i uzyskuje z tego tytułu wynagrodzenie w kwocie 1.537,80 zł netto miesięcznie. Babcia pozwanej nadal pełni funkcję rodziny zastępczej dla N. J. i z tego tytułu otrzymuje z (...) świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania pozwanej w kwocie 694 zł miesięcznie.

dowód: kopia decyzji z (...) /k. 34, 232-233/, kopia przekazu pocztowego /k. 36/, rozliczenie wynagrodzenia za 05.2019 r. /k. 37/, zeznania J. K. /k. 177, 179-koperta/

K. R. nadal zobowiązana jest do łożenia na rzecz N. J. renty alimentacyjnej w kwocie po 300 zł miesięcznie. Nie wywiązuje się ona z tego obowiązku w pełnej wysokości przekazując córce kwotę 200 zł miesięcznie, zaś w pozostałym zakresie prowadzona jest zaś przeciwko niej egzekucja komornicza. Matka pozwanej z zawodu jest krawcową, nie pracuje jednak i pozostaje w domu opiekując się dziećmi z obecnego małżeństwa: małoletnimi synami O. i O.. U małoletniego O. stwierdzono afazję i w związku z tym uczęszcza on do szkoły integracyjnej oraz korzysta z różnego rodzaju terapii, a także opieki lekarzy specjalistów. K. R. pozostaje na utrzymaniu męża.

dowód: pisemne oświadczenie K. R. /k. 34/, zeznania pozwanej N. J. /k. 176-177, 179-koperta, 253, 254-koperta/, świadka J. K. /k. 177, 179-koperta/

Obecnie R. J. (1) pracuje na terenie Holandii, jednak co dwa miesiące przyjeżdża na dwa tygodnie do Polski. Powód na stałe zamieszkuje w miejscowości K., gdzie wraz z żoną W. J. i ich wspólną małoletnią córką M. J. ur. (...) zamieszkuje w nowo wybudowanym domu o pow. około 120 m² stanowiący współwłasność małżonków, na wykończenie którego zaciągnęli kredyt konsumencki. Miesięczny koszt utrzymania domu wynosi średnio 1.700 zł, w tym: prąd – 90 zł, woda – 80 zł, ogrzewanie – 250 zł, ubezpieczenie – 50 zł, abonament TV i Internet – 70 zł, wywóz odpadów komunalnych – 26 zł, rata kredytu – 1.120 zł, abonament telefoniczny – 100 zł. Na pokrycie usprawiedliwionych potrzeb powoda i jego rodziny wystarczające są zaś kwoty 900 zł na zakup wyżywienie, w tym 150 zł miesięcznie na zakup żywności którą powód zabiera ze sobą do Holandii, a nadto 200 zł na zakup kosmetyków, środków higieny i czystości oraz 280 zł na

zakup paliwa na dojazd W. J. do jej miejsca pracy w Z. oraz dowożenie małoletniej M. do żłobka znajdującego się w tej samej miejscowości. Sam powód ponosi nadto koszty swojego wyżywienia w Holandii w kwocie nie przekraczającej 115 €, czyli do 500 zł miesięcznie oraz dojazdu do Polski – 300 zł miesięcznie. Zaś na zaspokojenie potrzeb małoletniej M. wystarczające są kwoty: 40 zł na zakup pieluch, 50 zł na zakup leków i leczenie, 150 zł – odzież i obuwie, 700 zł – żłobek i 200 zł – opłacenie niani.

dowód: kopia rachunków, faktur, potwierdzeń przelewów i paragonów /k. 5, 7-8, 55-73, 74-114, 218-219,221/, kopia zaświadczenia /k. 115/, kopia polisy (...) /k. 141-144/, kopia dokumentacji medycznej /k. 145-162, 222-223/, kopia umowy pożyczki /k. 217/, częściowo zeznania powoda R. J. (1) /k. 175-176, 179-koperta/, częściowo zeznania świadka W. J. /k. 252-253, 254-koperta/

Ojciec pozwanej pracuje na terenie Holandii i zatrudniany jest przez biuro (...) na umowę o pracę tymczasową w charakterze pracownika fizycznego. R. J. (1) świadczy pracę głównie w rolnictwie i ogrodnictwie, w związku z czym wysokość osiąganego przez niego wynagrodzenia jest zmienna i zależy od pory roku oraz ilości pracy. Średnio jego miesięczne zarobki oscylują jednak w graniach kwoty 1.070 €, czyli około 4.500 zł i to już po odliczeniu od wynagrodzenia kosztów najmu mieszkania za granicą i ubezpieczenia. Powód pobiera w Holandii świadczenie na małoletnią M. w kwocie 202,23 € na kwartał, czyli około 280 zł miesięcznie.

dowód: kopia decyzji o przyznaniu świadczenia /k. 116-117/, kopia umowy o pracę wraz z załącznikami /k. 126-139/, potwierdzenia przelewów wynagrodzenia /k. 118-125, 210-215/, kopia rozliczeń składników wynagrodzenia /k. 195-209/, częściowo zeznania powoda R. J. (1) /k. 175-176, 179-koperta/, świadka W. J. /k. 252-253, 254-koperta/

W. J. zatrudniona jest na umowę o pracę na ½ etatu w FH T. S. jako sprzedawca/kasjer na Stacji PKN (...) w Z. i z tego tytułu osiąga wynagrodzenie, które od dnia 01.01.2020 r. wynosi co najmniej 960 zł netto miesięcznie.

dowód: kopia zaświadczenia o zatrudnieniu /k. 140/, potwierdzenie przelewu /k. 216/, świadka W. J. /k. 252-253, 254-koperta .

Powyższe okoliczności Sąd ustalił w oparciu o wymienione dowody z dokumentów oraz zeznania stron.

Na wstępie, przed omówieniem oceny zeznań stron należy zauważyć, że choć zasadniczo zgodnie z art. 299 k.p.c. dowód z przesłuchania stron winien mieć charakter jedynie pomocniczy, to specyfika spraw alimentacyjnych czyni dowody z dokumentów oraz zeznań stron zdecydowanie pierwszoplanowymi. Zwykle głównie same strony, a nie osoby postronne są zorientowane w skali życiowych potrzeb i wydatków ponoszonych na ich pokrycie. Również przy ocenie zeznań stron większe znaczenie niż w sprawach innego typu ma ich weryfikacja przez pryzmat doświadczenia życiowego. To oznacza, że Sąd analizuje zeznania stron w aspekcie przeciętnej wysokości podstawowych kosztów utrzymania osób dorosłych i dzieci w różnym wieku, znanej Sądowi w oparciu o własne doświadczenie życiowe, z doświadczenia związanego z prowadzeniem wielu innych postępowań alimentacyjnych oraz z uwagi na posiadanie powszechnie dostępnej wiedzy o cenach popularnych produktów i usług.

Niemniej Sąd dał wiarę zeznaniom powoda R. J. (1) jedynie w takim zakresie w jakim zostały one poparte stosownymi dokumentami lub znalazły jednoznaczne potwierdzenie w zeznaniach świadka W. J., albowiem fakt że okoliczności podnoszone przez powoda w toku jego zeznań różniły się od tych na jakie wskazywała jego żona, jak i od tych jakie powołane zostały w pozwie inicjującym niniejsze postępowanie wzbudził wątpliwości Sądu co do ich wiarygodności. Kwestia ta zostanie jednak omówiona szerzej w dalszej części tego uzasadnienia. W tym miejscu wskazać jedynie należy, że zdaniem Sądu na miano wiarygodnych zasługiwały zeznania powoda zarówno w zakresie wysokości wydatków ponoszonych przez niego celem zaspokojenia swoich usprawiedliwionych potrzeb podczas pobytu w Holandii tj. kosztów zakupu wyżywienia i środków czystości dokonywanych zarówno w Polsce jak i w Holandii, w tym twierdzenia co do częstotliwości ponoszenia tych wydatków jak i okresu na jaki poczynione zakupy wystarczają, jak i w zakresie częstotliwości z jaką powód przyjeżdża do kraju i wysokości ponoszonych na ten cel wydatków. R. J. (1) w swych zeznaniach podał bowiem, że do kraju przyjeżdża co dwa miesiące i pozostaje tu przez okres dwóch tygodni, a wyjeżdżając do Holandii zabiera ze sobą żywność i środki czystości na 2 tygodnie, wydając na ich zakup

300 zł (300 zł / 2 mies. = 150 zł mies.). W pozostałym zaś czasie gdy przebywa w Holandii na zakup żywności i chemii przeznaczają około 40-50 € tygodniowo, co daje średnio 115 € miesięcznie (średnio 5 tygodni w okresie 2 m-cy, czyli około 9 tygodni, w tym 2 tygodnie w kraju i 2 tygodnie korzystania z produktów przywiezionych z Polski, więc 5 tyg. x 45 € / 2 m-ce = ok. 112 €). Wątpliwości Sądu nie wzbudził także fakt, że wynagrodzenie jakie powód otrzymuje tytułem świadczonej pracy pomniejszone jest o koszty mieszkania oraz ubezpieczenia, gdyż okoliczność ta została poparta przedłożonymi do akt dokumentami. Co do zasady Sąd dał także wiarę twierdzeniom powoda co do świadczenia przez niego pracy głównie w sektorze rolnym i w ogrodnictwie, gdyż jego zeznania w tym zakresie nie były kwestionowane przez stronę przeciwną a nadto pozostawały w zgodzie z okolicznościami podnoszonymi w treści pozwu i kolejnych pism procesowych złożonych przez jego pełnomocnika.

Wątpliwości Sądu nie wzbudziły zeznania pozwanej N. J., gdyż były jasne i poparte zostały zarówno dokumentami przedłożonymi przez nią do akt sprawy jak i w zeznaniach świadka J. K., a nadto korelowały z pozostałym zgromadzonym materiałem dowodowym. Wskazać także należy, że w toku niniejszego postępowania powód nie tylko nie podważał twierdzeń pozwanej co do faktu kontynuowania przez nią nauki ale przede wszystkim nie kwestionował on wskazywanego przez N. J. w przesłuchaniu informacyjnym zakresu jej usprawiedliwionych potrzeb i wysokości kosztów ich zaspokojenia, co wprost przyznał w toku rozprawy z dnia 24.10.2019 r. (k. 179-zapis rozprawy od 01:17:30 do 01:17:44).

Z uwagi na bliskie stosunki łączące poszczególnych świadków ze stronami postępowania Sąd ze szczególną ostrożnością podszedł do oceny zeznań J. K. oraz W. J.. Mając jednak na uwadze, że co do zasady przedstawiane przez te osoby okoliczności znalazły potwierdzenie w materiale dowodowym zgromadzonym w toku niniejszego postępowania, Sąd w ich przeważającej części przyznał im miano wiarygodności. Jedynie zeznania świadka W. J. co do wysokości wydatków ponoszonych przez nią na pokrycie kosztów utrzymania jej i małoletniej córki M. wzbudziły pewne wątpliwości Sądu; stąd przy ustalaniu stanu faktycznego dokonano pewnej racjonalizacji wydatków, przy czym okoliczności te zostaną omówione szerzej w dalszej części uzasadnienia.

Autentyczność przedstawionych przez stronę powodową i pozwaną oraz zgromadzonych dokumentów nie była kwestionowana przez strony, jak również nie wywołała żadnych uzasadnionych wątpliwości Sądu co do ich prawdziwości. Zgodnie z art. 245 k.p.c. stanowiły one dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenie zawarte w ich treści. Fakt niekwestionowania przez strony treści kserokopii dokumentów znajdujących się w aktach sprawy pozwolił nadto na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej. Do sprawy przedłożono również informacje udzielone przez Powiatowe Urzędy Pracy w W., C., O. i P., a także przez (...) w W.. Jako dokumenty urzędowe zgodnie z dyspozycją art. 244 § 1 i 2 k.p.c. stanowiły dowód tego, co zostało w nich w sposób urzędowy zaświadczone.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie, jednakże jedynie w niewielkiej części.

Podstawą roszczenia powoda jest art. 138 k.r.o., zgodnie z którym zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego można żądać jedynie w razie zmiany stosunków. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokojenia potrzeb własnymi siłami. Przy ocenie, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego w myśl art. 138 k.r.o. należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, a zwłaszcza możliwości zarobkowe i majątkowe stron oraz usprawiedliwione potrzeby uprawnionego. Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dzieci wynika z art. 133 § 1 k.r.o., w myśl którego rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zgodnie zaś z art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy potrzeby, których

zaspokojenie zapewni mu, odpowiedni do jego wieku i uzdolnień, prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego określają zarobki i dochody, jakie uzyskałby przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody. Dzieci mają prawo do równej z rodzicami stopy życiowej niezależnie od tego, czy żyją z nimi wspólnie, czy też oddzielnie. Oznacza to, że im wyższy standard życia rodziców tym na wyższym poziomie powinni oni zaspokajać potrzeby dzieci i gwarantować zaspokojenie nie tylko potrzeb podstawowych, ale i potrzeb na wyższym poziomie. Ponadto ustawodawca w § 2 art. 135 k.r.o. przewidział możliwość wykonania obowiązku alimentacyjnego w całości lub części względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie także poprzez osobiste starania o jego utrzymanie lub wychowanie. W tym wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego (por. teza IV i VII uchw. SN z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988r., nr 4, poz. 42 oraz orz. SN z 10.10.1969 r. III CRN 350/69, OSNCP 1970, nr 2, poz. 15).

W przypadku opóźnienia w zapłacie przez zobowiązanego świadczeń alimentacyjnych na rzecz uprawnionego, temu ostatniemu przysługuje nadto roszczenie o odsetki ustawowe za opóźnienie w oparciu o art. 481 § 1 i 2 k.c.

W niniejszej sprawie powód domagał się obniżenia renty alimentacyjnej obciążającej go na rzecz pozwanej N. J., a ostatnio ustalonej w ugodzie zawartej przed tut. Sądem dnia 21.03.2014 r. w sprawie o sygn. akt III RC 312/13 na kwotę 600 zł miesięcznie do kwoty po 200 zł miesięcznie. Powód zasadniczo powołał się na dwie okoliczności mające uzasadnić obniżkę renty alimentacyjnej, a mianowicie na znaczne pogorszenie się jego sytuacji materialno-bytowej i niemożność dalszego świadczenia alimentów w dotychczasowej wysokości bez uszczerbku dla siebie i rodziny oraz na uzyskanie przez pozwaną możliwości zarobkowych pozwalających jej na zaspokojenie jej usprawiedliwionych potrzeb.

W opinii Sądu w niniejszej sprawie na uwzględnienie zasługuje jedynie pierwszy z argumentów powoda i to wyłącznie w pewnym zakresie. Jak już bowiem wskazywano wcześniej, w myśl art. 133 § 1 krio rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. W toku niniejszego postępowania powód nie wykazał natomiast jakoby N. J. dysponowała własnym majątkiem z którego mogłaby czerpać dochód lub by była ona w stanie podjąć pracę w takim wymiarze w jakim jest to konieczne dla uzyskania wynagrodzenia wystarczającego na pokrycie w pełni wszystkich jej usprawiedliwionych potrzeb. Z uwagi na niekwestionowanie przez powoda wydatków na utrzymanie pozwanej, biorąc pod uwagę ich sumę, a z drugiej strony aktualną wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, N. J. byłaby hipotetycznie zdolna do samodzielnego utrzymania, gdyby pracowała co najmniej w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu. Nadto ustalono, że choć pozwana ukończyła liceum ogólnokształcące i jest pełnoletnia, to jednak nadal uczy się i to w trybie stacjonarnym, zaś konieczność uczęszczania na zajęcia które przecież odbywają się w każdy z dni powszednich i o różnych godzinach (i to bez względu na to do jakiej grupy wykładowej należy pozwana) niewątpliwie pochłania większość jej czasu. Oczywiście jest także, że poza obecnością na samych zajęciach N. J. musi również poświęcać czas na dojazd do P. oraz samodzielną naukę w domu np. na przygotowania do egzaminów i zaliczeń, czy pisanie prac. Niemniej Sąd przyznał stronie powodowej rację częściowo, a mianowicie, że pozwana mogłaby podjąć pracę dorywczą np. jako kelnerka czy weekendową w firmie (...) i uzyskać w ten sposób środki wystarczające na opłacenie wydatków związanych chociażby z zapewnieniem sobie rozrywki. Zarazem choć fakt kontynuowania przez nią nauki w trybie dziennym nie wyklucza w całości możliwości podjęcia przez pozwaną jakiegokolwiek pracy zarobkowej, to jednak zdecydowanie uniemożliwia jej podjęcie tej pracy w wymiarze większym niż $\frac{3}{8}$ etatu, co oznacza że potencjalne dochody nie wystarczyły na pokrycie wszystkich niezbędnych kosztów jej utrzymania. Wskazać przy tym należy, że w toku niniejszego postępowania koszty te ustalono na kwotę około 1.300 zł miesięcznie, przy czym za podstawę do poczynionych ustaleń Sąd przyjął prawie w całości zeznania pozwanej N. J. w tym zakresie, nie kwestionowane przez stronę przeciwną (k. 179-zapis rozprawy zeznania R. J. (1) od 01:17:30 do 01:17:44). Do kwoty tej Sąd nie doliczył wydatków związanych z korzystaniem przez pozwaną z basenu czy ponoszonych przez nią podczas spotkań i wyjść ze znajomymi, bowiem kwota ta ma stanowić podstawę do ustalenia aktualnej wysokości renty alimentacyjnej świadczonej przez powoda na rzecz jego córki niezbędnej na zaspokojenie tych jej potrzeb których nie jest ona w stanie pokryć we własnym zakresie, jak zaś wskazano wcześniej w opinii Sądu wydatki na rozrywkę i hobby pozwana jest w stanie zaspokoić samodzielnie.

Podkreślić także należy, że w opinii Sądu kontynuowanie przez pozwaną nauki w szkole mającej jej zapewnić tytuł i zawód technika elektrokardiologii z całą pewnością nie daje podstaw do stwierdzenia, że pozwana nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się lub, że wręcz uchyla się od tego wykorzystując pretekst kontynuowania nauki, co w myśl art. 133 § 3 kr mogłoby również stanowić podstawę do uchylecia się przez rodziców od obowiązku łożenia na jej rzecz alimentów. Powód nie ma zatem podstaw do powoływania tego przepisu jako uzasadniającego tak daleko idące obniżenie alimentów obciążających go na rzecz N. J. jak dochodził tego w pozwie.

Przechodząc zaś do pierwszego z argumentów wysuniętych przez powoda dotyczącego pogorszenia się jego sytuacji materialno-bytowej i połączenia dalszego łożenia przez R. J. (1) na rzecz pozwanej alimentów w dotychczasowej wysokości z nadmiernym uszczerbkiem dla niego oraz jego żony i małoletniej córki, Sąd w pierwszej kolejności zwrócił uwagę na fakt, iż twierdzenia strony powodowej zawarte w pozwie oraz materiał dowodowy przedstawiony na ich poparcie w toku tego postępowania, a dotyczący przede wszystkim wysokości dochodów, a mniejszym zakresie również kosztów utrzymania powoda i jego rodziny, jest mało wiarygodny. W zeznaniach powoda i jego żony W. J. oraz w treści pism procesowych składanych przez stronę powodową pojawiły się bowiem liczne rozbieżności z tym zakresie. W szczególności co do wysokości wynagrodzenia za pracę R. J. (1) - w treści pozwu wskazano, że oscyluje ono w granicach kwoty 4.350 zł brutto miesięcznie, podczas gdy w swoich zeznaniach w toku rozprawy z dnia 24.10.2019 r. sam powód podawał kwotę od 3.200 zł netto do 4.400 zł netto miesięcznie, zaś W. J. wskazywała, że jej mąż zarabia średnio około 4.500 zł netto miesięcznie (rozprawa z dnia 16.01.2020 r.). Rozbieżności te wzbudziły znaczne wątpliwości Sądu co do wiarygodności zeznań powoda w tym zakresie. Dlatego też ustalając ostateczną wysokość osiąganych przez R. J. (1) dochodów Sąd zsumował kwoty wynikające z przedłożonych do akt sprawy miesięcznych rozliczeń wypłacanego R. J. (1) wynagrodzenia oraz potwierdzeń przelewów (k. 118-125, 195-215) i uznał, że średnie miesięczne wynagrodzenie powoda wynosi 4.500 zł netto. Taką zresztą kwotę podała w swych zeznaniach W. J.. Nadto jednak Sąd zwrócił uwagę, że wśród zestawień i potwierdzeń przelewów przedłożonych przez powoda brakuje tych za kwiecień i maj. Jest to o tyle znamienne, że powód pracuje przecież w rolnictwie i ogrodnictwie. Powszechnie wiadomo zaś, że najwięcej pracy w tych sektorach jest w okresie wiosennym oraz letnim, o czym świadczyć może chociażby wysokość wynagrodzenia jakie R. J. (1) osiągnął w sierpniu (ok. 1.203 €, patrz k. 118, 122-125), kiedy zwyczajowo mają miejsce żniwa i aktywność w tej branży jest wzmocniona. Można zatem zakładać, że wynagrodzenie powoda za te dwa miesiące było podobne jak w sierpniu, a tym samym osiągnięcie przez R. J. (1) dochodów w średniej wysokości 4.500 zł netto miesięcznie jest realne.

Kolejnym argumentem za realnością wysokości wynagrodzenia powoda przyjętego przez Sąd są twierdzenia strony powodowej zawarte w pozwie i dalszych pismach procesowych dotyczące wysokości wydatków ponoszonych przez powoda i jego rodzinę w ich gospodarstwie domowym. Z zeznań W. J. i R. J. (1) wynika bowiem, że miesięczne koszty utrzymania w ich rodziny wynoszą średnio 5.730 zł. Zdaniem Sądu zarobki na poziomie 4.500 zł netto miesięcznie stanowią minimalną zatem kwotę niezbędną dla zapewnienia powodowi i jego rodzinie życia na takim poziomie. W tym miejscu należy zauważyć, że obraz stopy życiowej na jakiej żyją powód i jego rodzina, a jaka wyłania się z zeznań R. J. (1) i W. J. jest znacznie wyższa niż poziom życia N. J.. Okoliczność ta powoduje z kolei, że porównania mające na celu wykazanie jakoby dochód na jedną osobę w gospodarstwie domowym pozwanej i jej babci jest wyższy niż w rodzinie jej ojca, a zawarte w pozwie i dalszych pismach procesowych pełnomocnika powoda, są nie tylko niezasadne ale też mocno odstają od rzeczywistości. Zdaniem Sądu porównania te uwypuklają raczej różnice w staraniach podejmowanych przez członków poszczególnych rodzin. W przeciwieństwie bowiem do żony powoda która pracuje na 1/2 etatu, choć jej małoletnia córka uczeńszcza już do żłobka, a z którego korzysta w pełnym zakresie, i uzyskuje z tego tytułu wynagrodzenie które nie wystarcza nawet na pokrycie opłaty za żłobek i wynajęcie niani, J. K. podejmuje pracę zarobkową pomimo, że otrzymuje już rentę po zmarłym mężu, starając się uzyskać wystarczające środki na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb swoich i swojej wnuczki. Nadto podkreślić należy, że część ze środków jakimi dysponuje pozwana i jej babcia, a które zaliczane są przez stronę powodową w pismach procesowych do ich dochodu, stanowią alimenty od powoda w kwocie 600 zł oraz świadczenie z (...) w wysokości 694 zł miesięcznie, które przecież w myśl art. 135 § 3 pkt. 2 krio w ogóle nie powinno być brane pod uwagę przy ustalaniu wysokości obowiązku alimentacyjnego.

Analizując dalej sytuację materialno-bytową powoda Sąd doszedł do przekonania, że niektóre z decyzji finansowych podejmowanych w gospodarstwie domowym R. J. (1) nie znajdują uzasadnienia ekonomicznego. Przykładem winna

tu być podnoszona już wcześniej okoliczność podejmowania przez W. J. pracy na 1/2 etatu z której deklarowany dochód nie wystarcza nawet na opłacenie żłobka oraz niani dla małoletniej M.. Za nieprzekonywujące uznać należy tu argumenty żony powoda o chęci zapewnienia sobie prawa do świadczenia emerytalnego w przyszłości na wypadek rozpadu małżeństwa z powodem. Należy bowiem wskazać, że efekt taki mogłaby osiągnąć przebywając na urlopie wychowawczym, który również zalicza się do okresów składkowych, a który pozwoliłby jej na pozostanie w domu i poświęcenie czasu na opiekę nad małoletnią córką, zaoszczędzając w ten sposób wydatków na żłobek czy nianię. Kolejną niezasadną ekonomicznie decyzją jest w opinii Sądu zaciągnięcie zwykłej pożyczki konsumpcyjnej na wykończenie domu, w którym zamieszkuje powód i jego rodzina, zamiast zaciągnięcia kredytu hipotecznego bądź skorzystania z pożyczki hipotecznej, które z uwagi na zabezpieczenie rzeczowe są bardziej korzystne zarówno z uwagi na możliwość uzyskania dłuższego okresu kredytowania, a tym samym niższych rat jak i z uwagi na niższe oprocentowanie kredytu ze względu na mniejszą marżę banku. Niezrozumiałe jest także w ocenie Sądu dalsze korzystanie przez powoda ze świadczeń na małoletnią M. w Holandii, podczas gdy od lipca 2019 r. on i jego żoną mają prawo do pobierania na córkę świadczenia wychowawczego 500+ i to w wysokości 500 zł miesięcznie, a więc o prawie połowę więcej niż otrzymują oni obecnie.

Biorąc zaś pod uwagę powyższe Sąd uznał, że niektóre z wydatków deklarowanych przez R. J. (1) i jego żonę winny zostać obniżone tak, by zrekomensowały one wskazane powyżej niezasadne decyzje finansowe podejmowane w gospodarstwie domowym powoda; w konsekwencji aby ciężar poniesienia nieracjonalnych decyzji nie został przeniesiony przez pozwaną. Z tej przyczyny kierując się również zasadą równej stopy życiowej Sąd uznał za zasadne zbliżenie tych kwot do wydatkowanych przez N. J.. I tak spośród wszystkich wydatków wskazywanych przez W. J., bo głównie na jej zeznaniach Sąd opierał się ustalając koszty utrzymania rodziny powoda, obniżono następujące kategorie wydatków:

- opłata abonamentu telefonicznego dla powoda i jego żony z kwoty 150 zł do kwoty 100 zł; choć bowiem oczywiste jest, że będąc w rozłące spowodowanej pracą powoda za granicą małżonkowie chcą pozostawać w stałym kontakcie, to jednak nic nie stoi na przeszkodzie by w tym celu korzystali z Internetu, który i tak przecież opłacają, a który pozwala nawiązywać komunikację przy pomocy aplikacji takich jak S., M. czy WhatsApp bez dodatkowych kosztów;

- wyżywienie dla W. J. i małoletniej M. J. z kwot odpowiednio 500 zł do 400 zł i 300 zł do 200 zł; w toku całego postępowania strona powodowa nie podniosła bowiem jakoby którakolwiek z nich wymagała stosowania specjalistycznej, a przez to droższej diety; należy także pamiętać, że małoletnia M. korzysta przecież z pełnego wyżywienia w żłobku;

- zakup środków higieny i czystości z kwoty 300 zł do kwoty 200 zł; w toku całego postępowania nie podniesiono bowiem, by ktokolwiek z rodziny powoda miał w tym zakresie szczególne wymagania;

- zakup paliwa na dojazdy W. J. do pracy i dowożeni małoletniej M. do żłobka z kwoty 300 zł do kwoty 280 zł, albowiem jak wynika z zeznań żony powoda korzysta ona z samochodu na olej napędowy, spalającego 7l/100 km, zaś odległość od K. do Złotowa gdzie znajduje się jej miejsce pracy W. J. i żłobek M. to 10 km; oznacza to że średnio w miesiącu żona R. J. (1) przejeżdża około 800 km, co przy cenie średnio 5,00 zł/l daje koszt 280 zł miesięcznie;

- zakup odzieży i obuwia dla małoletniej M. z kwoty 250 zł do kwoty 150 zł; Sąd miał bowiem na uwadze, że na podobnym poziomie wydatki na ten cel oszacowała pozwana N. J., zaś pomiędzy dziećmi zobowiązanego do alimentacji obowiązuje zasada równej stopy życiowej; nadto z załączonych do akt sprawy potwierdzeń płatności kartą wynika, że odzież dla dziecka kupowana jest głównie w tańszych sklepach typu (...);

- zakup leków i leczenie małoletniej M. do kwoty 50 zł miesięcznie, bowiem w toku postępowania ustalono, że dziecko nie choruje przewlekłe, a jedynie zapada na sezonowe infekcje i nie przyjmuje na stałe żadnych leków; nadto w wydatkach na ten cel wskazanych przez matkę małoletniej zawarte były także koszty prywatnych wizyt lekarskich, W. J. nie wykazała jednak, że z jakichkolwiek przyczyn małoletnia M. nie może korzystać z porad lekarskich w ramach NFZ lub by konieczne było pozostawanie przez nią pod opieką lekarzy specjalistów.

W ten sposób urealnione koszty utrzymania powoda i jego rodziny oscylują w granicach kwoty 5.230 zł miesięcznie. Skoro zaś łączne dochody w gospodarstwie domowym powoda wynoszą natomiast 5.740 zł miesięcznie, w tym:

- wynagrodzenie R. J. (1) – 4.500 zł netto miesięcznie,
- wynagrodzenie za pracę W. J., z dniem 01.01.2020 r. minimum 960 zł netto miesięcznie (tj. ½ minimalnego wynagrodzenia za pracę netto),
- świadczenie na małoletnią M. – 280 zł miesięcznie,

to wydatkując posiadane środki w sposób wskazany powyżej, a więc przemyślany i odpowiedzialny R. J. (1) jest w stanie wygospodarować z budżetu domowego kwotę 500 zł miesięcznie.

Skoro zaś w zasięgu możliwości zarobkowych powoda leży łożenie na rzecz N. J. renty alimentacyjnej kwocie po 500 zł miesięcznie i świadczenie jej nie będzie połączone z powstaniem nadmiernego uszczerbku w sytuacji materialno-bytowej R. J. (1) i jego rodziny w rozumieniu art. 133 § 3 krio, to brak jest powodów do uwzględnienia jego żądania o obniżenie alimentów obciążających go na rzecz pozwanej do kwoty 200 zł miesięcznie.

W ocenie Sądu nie wystąpiły również podstawy do oddalenia powództwa w całości tak jak dochodziła tego pozwana. Sąd podzielił argumentację N. J. dotyczącą jej możliwości zarobkowych tylko częściowo. Jak bowiem wskazano wcześniej, w opinii Sądu pozwana może podjąć pracę dorywczą i zaspokoić w ten sposób chociażby część ze swoich potrzeb. Na uwzględnienie nawet w części nie zasługiwał natomiast drugi z wysuwanych przez N. J. argumentów, a mianowicie że podjęcie przez pozwaną jakiegokolwiek pracy skutkować będzie utratą prawa do świadczenia z (...). Świadczenie to wypłacane jest bowiem na pokrycie kosztów utrzymania pełnoletniego dziecka, które nie jest jeszcze samodzielne, a nadal się uczy. Oznacza to, że tak długo, jak pozwana będzie kontynuowała naukę i pozostawała pod pieczą babci oraz na jej utrzymaniu, a tym samym nie stanie się samodzielną, nic nie stoi na przeszkodzie by podjęła pracę dorywczą, np. weekendową lub chałupniczą i w ten sposób uzyskała środki na zaspokojenie niektórych swoich potrzeb. Dopiero bowiem podjęcie pracy na podstawie umowy pracę na cały etat i uzyskanie wynagrodzenia w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia krajowego doprowadziłoby do niezasadności dalszego wspierania pozwanej ze środków publicznych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd za uzasadnione uznał obniżenie renty alimentacyjnej obciążającej powoda na rzecz jego pełnoletniej córki N. J., ostatnio ustalonej ugodą zawartą przed tut. Sądem dnia 21.03.2014 r. w sprawie o sygn. III RC 312/13 na kwotę po 600 zł miesięcznie do kwoty po 500 zł miesięcznie.

Biorąc pod uwagę powyższe orzeczono jak w pkt 1 sentencji wyroku, oddalając w pkt 2 powództwo w pozostałym zakresie.

W niniejszej sprawie strona pozwana korzystała z ustawowego zwolnienia od kosztów sądowych na mocy art. 96 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Zgodnie z art. 100 k.p.c. wobec jedynie częściowego uwzględnienia żądań koszty procesu mogą zostać stosunkowo rozdzielone między stronami lub ulegają wzajemnemu zniesieniu. Mając zaś na uwadze, że strona pozwana jedynie w nieznacznym zakresie uległa żądaniom strony powodowej oraz uwzględniając charakter roszczenia alimentacyjnego i fakt, iż koszty te zostałyby de facto ściągnięte z zasądzonego roszczenia, na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążenia pozwanej nieuiszczonymi kosztami procesu.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. wyrokowi w pkt 1, zasądzającym podwyższone alimenty, nadano z urzędu rygor natychmiastowej wykonalności.

sędzia Katarzyna Szymczewska